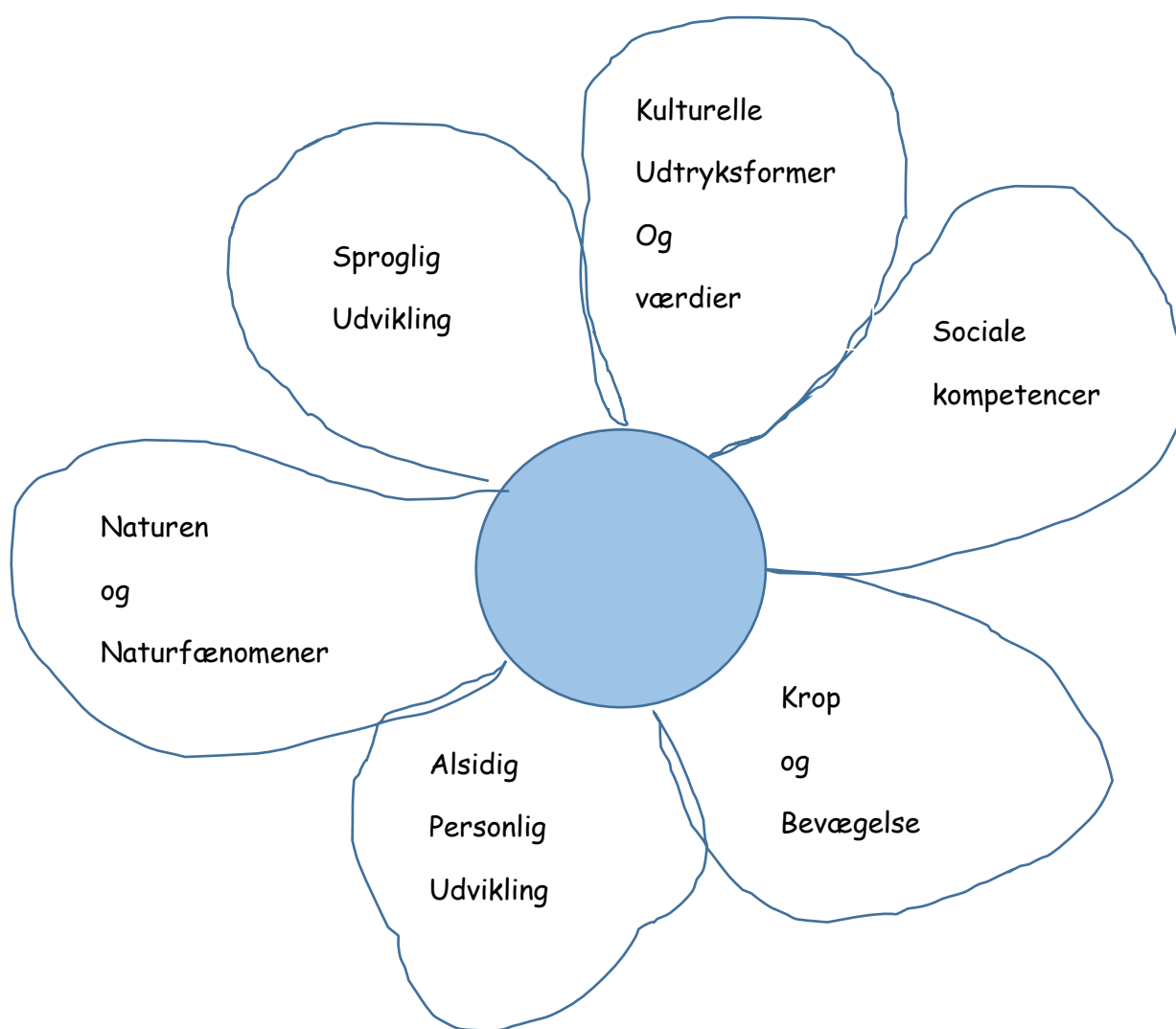

Tømmerup Fri Børnehave

Pædagogisk Læreplan

Indholdsfortegnelse:

Værdier og læringsforståelse	4
Vi ønsker, at give mulighed for:	5
Pædagogiske principper	6
De 6 læreplanstemaer og mål for udvikling af børns læring	7
Alsidig personlig udvikling	8
Mål:	8
Middel:	8
Sociale kompetencer	9
Mål:	9
Middel:	9
Sproglig udvikling.....	10
Mål:	10
Middel:	10
Krop og bevægelse	11
Mål:	11
Middel:	11
Naturen og naturfænomener	12
Mål:	12
Middel:	12
Kulturelle udtryksformer og værdier.....	13
Mål:	13
Middel:	13
Evaluerings	14
Sammenhæng.....	15
Børnemiljø	16
Det fysiske:	16
Det psykiske:	16
Det æstetiske:	16
Børn med særlige behov	17
Bilag 1	18
Analyseskema til brug for evaluering i Tømmer Fri Børnehave:	18

Tømmerup Fri Børnehave
Pædagogisk Læreplan
2017

Bilag 2	19
Skema til brug for Børnemiljøundersøgelse i Tømmerup Fri Børnehave.....	19
Det psykiske børnemiljø:	19
Det æstetiske børnemiljø	20
Det fysiske børnemiljø	21
Bilag 3	23
Handleplan for Grønne Spirer aktiviteter i Tømmerup Fri Børnehave.....	23
Krible Krable	23
Årets gang.....	24
Spirerforsøg	25
Udforskning af sø og hav	26

Værdier og læringsforståelse

Børnehavens idégrundlag bygger på det Grundtvig/Koldske menneskesyn, hvilket underbygges af levende samtaler, der underbygger at man som forældre og børn oplever at møde liv, kærlighed, oplevelser, engagement og glæde. Livsdueligheden søges opøvet og bevidstgjort gennem demokratiske processer, der betragtes som en naturlig og del af dagligdagen.

At børnehaven er "fri" er for os ensbetydende med:

- at vi ønsker retten til hele tiden at forsøge at skabe den bedst mulige børnehave, uafhængigt af statsmagt og modestrømninger,
- at vi erkender og påtager os dette ansvar over for hinanden
- at vi stræber efter frihed i det forpligtende fællesskab.

Ud fra det Grundtvig/Koldske idégrundlag anskuer vi hvert eneste menneske som en dyrebar, ukrænkelig skabning, som har sit eget værd, og som kun kan virkeliggøre sit liv i fællesskab med andre. På dette ståsted betragter vi hver dag i livet som en værdifuld mulighed for hvert enkelt menneske til at bruge sit eget værd til gavn for sig selv og de andre i fællesskabet. Vi søger at udnytte denne mulighed gennem den "levende" og ligeværdige dialog, hvor man tør sætte sig selv på spil, og hvor ingen på forhånd kender svarene.

Vi ønsker, at vore børn skal være børn, og at de skal møde denne åbne, "udogmatisk" holdning i børnehaven og opleve, at de bliver værdsat og taget alvorligt i livsbekræftende omgivelser, hvor kærligheden og glæden kan trives. Samtidigt forpligter vi os til at fortælle børnene, hvor vi står, og hvad vi tror på. Vi mener, at kærligheden og glæden, engagementet og de gode oplevelser, er naturlige forudsætninger for, at børnene kan lære — først og fremmest at leve et liv sammen med andre.

Derfor ønsker vi, at alle — børn, forældre, personale og bestyrelse — skal have mulighed for at leve med i det, der foregår, at have medindflydelse, og at påtage sig et medansvar.

Vi ser det ikke som vores opgave at forkynde det kristne evangelium, men i bred forstand at beskæftige os med, hvad det vil sige at være dansk med forståelse og respekt for den svage og "anderledes". Jo dybere perspektiv vi har på os selv og vore traditioner, jo bedre er vi rustede til mødet med det nye og fremmede.

Vi ønsker, at give mulighed for:

1. At opleve hjem og børnehaven som en sammenhængende tilværelse.
2. At deltage åbent og aktivt i et levende fællesskab , hvor frihed og ansvar følges ad, og at øve sig i at vælge og drage konsekvensen heraf – f.eks. ved at inddrage børnene i de daglige forpligtigelser.
3. At møde det danske – bl.a. gennem kulturen, sangen og fortællingen.
4. At dygtiggøre sig og udvikle de evner og anlæg, den enkelte er begavet med.
5. At møde oplysning om folk, liv, det hele menneske, verden omkring os og verden iblandt os – bl.a. ved at arbejde med de 6 læreplansteamer som en aktiv del af vores pædagogiske fokus.
6. At styrke selvtillid og mod – bl.a. ved at værne om og understøtte det enkelte barns udviklingspotentiale.
7. At lære retten til forskellighed - f.eks. ved at der gælder forskellige regler for alle. For at kunne behandle alle ens, skal alle behandles forskelligt.
8. At opdage betydningen af mellemmenneskelig forståelse
9. At opdage, at vi hele vort liv har brug for hinanden og være noget for hinanden - gennem erfaringer i dagligdagen hvor der er brug for netop mig og mine bidrag.

Pædagogiske principper

- Anerkendelse
- Naturen
- Livsduelighed
- Æstetik
- Udvikling
- Individ og fællesskab
- Tillid og respekt
- Tålmodighed
- At stå på tæer

Tømmerup Fri Børnehave tilstræber en æstetik, atmosfære, pædagogik og imødekommenhed som kan og vil blive betragtet som hjemmets forlængede arm. Forstået på den måde at børn og voksne udvikler sig sammen, lever sammen, sanser sammen, er nysgerrige sammen og holder sammen.

Tømmerup Fri Børnhave tilstræber at være et dagtilbud af høj kvalitet, hvilket betyder at der er uddannet personale, fokus på individet og fællesskabet, at der skabes sammenhænge, at man arbejder sammen og man har fokus på kommunikationen.

Dagligdagen i Tømmerup Fri Børnehave vil være præget af:

- Rutiner og gøremål
- Tålmodighed
- Tillid
- Nysgerrighed
- Natur
- Forskellighed
- Lighed
- Livskvalitet
- Kreativitet
- Sanselighed
- Sprog
- Leg
- Følelser

Alt i alt tilstræber Tømmerup Fri Børnehave at være medskaber af livsduelige børn og voksne.

De 6 læreplanstemaer og mål for udvikling af børns læring

I Tømmerup Fri Børnehave arbejder vi dagligt ud fra de 6 læreplanstemaer, hvilket der i vores kommunikation vil blive taget udgangspunkt i.

Indeværende pædagogiske læreplan vil ligeledes være vores daglige pejlingspunkt i forbindelse med at leve op til og sikre den fortsatte udvikling af vores værdier, læringsforståelse og pædagogiske principper.

I henhold til Dagtilbudsloven er de 6 læreplanstemaer som følger:

- Alsidig personlig udvikling
- Sociale kompetencer
- Sproglig udvikling
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Alsidig personlig udvikling

"Hvad vil det sige, at et barn eller en voksen er socialt kompetent? Og hvordan kan man se, at et barn har personlige kompetencer? For at arbejde med børns læring af personlige og sociale kompetencer må man overveje og præciere, hvori disse kompetencer består og hvordan man kan forstå forskellen på dem og forbindelsen mellem dem. Dermed har man rustet sig til at gå på opdagelse i den pædagogiske praksis for at finde ud af, hvad børn og voksnes samspil handler om – og man kan begynde at arbejde med at udvikle samspillet."

Guldguiden, Ministeriet for Familie og Forbrugsanliggender, marts 2005

Mål:

- At tilbyde børnene mange forskellige muligheder for at deltage aktivt i dagligdagens aktiviteter – både i børnefællesskaberne og i fællesskab med de voksne – og få betydningsfulde og varige sociale kontakter og relationer.
- At give plads til børnene udvikler sig som selvstændige, stærke og alsidige personer, der selv kan tage initiativ og udvise empati overfor andre.
- At skabe mulighed for, at børnene oplever sig som værdifulde deltagere i, og medskabere af, et socialt fællesskab.

Middel:

- Vi skal være nærværende, lyttende og engagerede.
- Vi skal møde barnet med respekt og anerkendelse.
- Vi skal stille krav og give barnet udfordringer, der svarer til barnets nærmeste udviklingszone.
- Vi skal opfordre og støtte barnet i at løse problemer/konflikter selv, gøre ting selv, give dem oplevelsen af og tilfredsstillelsen i at kunne noget selv, f.eks. dække bord, tage tøj af og på, klatre over en forhindring eller højt op i et træ.
- Vi skal se det enkelte barn som et ganske særligt individ med egne følelser, behov, ønsker og grænser. Vi skal anerkende, acceptere og verbalisere disse, samtidig skal vi støtte barnet i at være en del af et inkluderende og empatisk fællesskab.

Sociale kompetencer

"...det at have en social kompetence indebærer ikke bare at have en social adfærd. Det handler også om, at man skal kunne forstå andres tanker og følelser og dermed deres bevæggrunde for at gøre, som de gør. Det er til gengæld noget, der grundlægges meget tidligt. Allerede i fireårsalderen kan børn sætte sig ind i både egne og andres tanker og følelser."

Guldguiden, Ministeriet for Familie og Forbrugsanliggender, marts 2005

Mål:

- At sikre, at børnene anerkendes og respektes som de personer de er.
- At sikre, at børnene oplever, at de hører til.
- At tilstræbe, at børnene oplever tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og de andre børn, uden mobning og drillerier.
- At inddrage børnene og opmuntre til at være aktive deltagere i fællesskabet.
- At lære børnene at samarbejde med andre og deltage i demokratiske beslutningsprocesser.

Middel:

- Vi opfordrer og støtter børnene i at samarbejde og hjælpe hinanden, f.eks. med at tage tøj af og på, rydde op, lave mad, dække bord.
- Vi skal vente på hinanden – både i haven, i dialogen og når vi er på tur.
- Vi passer på hinanden ved f.eks. at holde hinanden i hånden, være opmærksom på om vi alle er her.
- Vi giver børnene tid og mulighed for selvstændigt at fremkomme med løsninger til problemer og konflikter.
- Vi skaber mulighed for børnene for at deltage i demokratiske processer, f.eks. navn på vores gruppe, hvor skal turen gå hen i dag.
- Vi sætter fokus på egne og andres grænser, så børnene lærer at kunne tolke egne følelser og andres udtryk.
- Vi styrker fællesskabet ved at invitere alle med i gruppen, så ingen får oplevelsen af at være udenfor. Vi tilstræber at give børnene et oplevelse af både at høre til i den lille gruppe og i det store fællesskab.

Sproglig udvikling

"Sprog forbindes som regel med talesprog og skriftssprog, men sprog er også kropssprog, billedsprog, tegnsprog. Gennem disse sprog kan barnet udtrykke tanker, følelser og behov, og forstå andres. Gennem sproget lærer barnet at forstå verden og sig selv. Sproget er afgørende for tilegnelse af ny viden, og sproget giver fællesskab med andre."

Guldguiden, Ministeriet for Familie og Forbrugsanliggender, marts 2005

Mål:

- At give børnene mulighed for at udvikle deres sprog gennem dagligdags aktiviteter.
- At udfordre børnene til sproglig kreativitet, til at udtrykke sig på mange forskellige måder.
- At støtte og udvikle børnenes interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal.

Middel:

- Vi arbejder med sproglig opmærksomhed hver dag.
- Vi sætter ord på ting, begreber, handlinger og følelser.
- Vi lytter når børnene taler.
- Vi leger med rim og remser og fortæller hinanden gode historier.
- Vi understøtter de enkelte barn i sin fortælling ved at give barnet tid og rum til at udtrykke sig mundtligt – også i samværet med andre børn, som skal lære at lytte, når et andet barn fortæller.
- Vi synger og leger rytmiske lege.
- Vi præsenterer børnene for bogstaver, tal, symboler, tegn.
- Vi læser bøger og skriver og tegner dagligt.
- Vi foretager sprogvurdering med udgangspunkt i materialet fra TRAS (se <https://sprogtilegnelse-via.systime.dk/?id=521>).

Krop og bevægelse

"Krop og bevægelse vedrører børns motorik og bevægelsesmæssige færdigheder, men ikke kun. Som et af KiD-projekterne udtrykker det: "Kroppen er børnenes adgangsbillet til læring. Hvis man beskriver 0 – 6 åriges dagligdag, vil det være en lang beskrivelse af kropslige-sansemæssige aktiviteter". Det betyder også, at et fokus på krop og bevægelse kommer til at vedrøre en lang række mere generelle aspekter eller problemstillinger i et dagtilbud."

Guldguiden, Ministeriet for Familie og Forbrugsanliggender, marts 2005

Mål:

- At give børnene oplevelsen af glæden ved, accept af og forståelse for deres egen krop og opleve glæden ved at være i bevægelse.
- At styrke børnenes fysiske sundhed, ved fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.
- At skabe mulighederne for at børnenes sanser bliver stimuleret og udvikles.

Middel:

- Vi går ture i skoven, og løber op og ned ad bakker, klatre, balancerer, gynger, leger med vand, snitter med dolke, bygger huler og broer og leger rytmiske lege.
- Vi udfordrer børnene fysisk og sanseligt i naturen og i børnehaven.
- Vi giver børnene mulighed for at lege vildt, og til at fordybe sig i stille sysler, således at både fin- og grovmotorikken udfordres.
- Vi lærer børnene god håndhygiejne.

Naturen og naturfænomener

"Børn og voksne må opleve og gøre sig erfaringer med naturen for at blive klogere på den og på sig selv. Det kræver, at børnene præsenteres for naturen. "

"Naturen er et rum, som ikke er indrettet med henblik på noget som helst. Det giver nogle helt særlige muligheder for det pædagogiske arbejde."

"I vores møde med den omgivende natur lærer vi også noget om vores indre natur. Dette møde er en vekselvirkning, som giver os mulighed for at lære noget om den omgivende natur og vores indre natur."

Guldguiden, Ministeriet for Familie og Forbrugsanliggender, marts 2005

Mål:

- At børnene oplever naturen som en naturlig del af deres hverdag.
- At børnene opnår kendskab/viden omkring hvor dyr og planter kommer fra.
- At børnene opnår en fornemmelse af årstidernes skiften.
- At børnene udvikler en respekt for naturen og en lyst til at passe på den.
- At børnene oplever at naturen er en aktiv medspiller i forbindelse med udvikling af sanserne, giver plads til udfoldelse, vækker nysgerrigheden og skærper fantasien.

Middel:

- Vi følger årstidernes skiften og taler dagligt om vejr og vind.
- Vi indfanger årstidens særlige egenskaber – foråret med spirer, sommeren med krible og krable, efteråret med vind og vinteren med sne og kælketure.
- Vi følger materialet fra Grønne Spirer (se <http://www.groennespirer.dk/indhold/om-groenne-spirer.aspx>) og laver hvert år en separat handleplan (se bilag 3) for aktiviteter med et særligt fokus på naturen.
- Vi deltager i årets affaldsindsamling.
- I vores have skaber vi vores helt egne bær, grøntsager og frugter som vi bruger i vores hverdag.
- Så ofte det er muligt tager vi ud på nye steder og undersøger diversiteten der.
- Vi skaber egne små diversiteter hjemme i haven i form af sansebed, insekthave, insektbo, fugle bo og højbede med krydderurter.
- Vi skaber en forståelse for sammenhængen mellem det man spiser og hvordan det dyrkes.

Kulturelle udtryksformer og værdier

"Børnekultur kan også forstås som en fællesbetegnelse, der rummer al kultur for, med og af børn. Kultur for børn: Kultur produceret af voksne for børn. Denne kultur kan både være dannelsesorienteret som for eksempel børnelitteratur, teater, noget legetøj m.m., men den kan også være markedsorienteret som for eksempel underholdsningpræget film og tv. Kultur med børn: Børn og voksne der går sammen om at gøre brug af forskellige kulturredskaber og kulturelle udtryksformer. Kultur af børn: Den uformelle kultur som børn skaber indbyrdes via deres egne kulturelle udtryk. Det kan for eksempel være udtryk som rim, remser, sange, lege, fortællinger og anden børnefolklore."

Guldguiden, Ministeriet for Familie og Forbrugsanliggender, marts 2005

Mål:

- At børnene får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer.
- At børnene har adgang til materialer og redskaber, som kan give oplevelser og bidrage til børnenes skabende kulturelle aktiviteter.
- At børnene får mulighed for at deltage i og få viden om kulturhistorie, traditioner og kunstneriske tilbud.

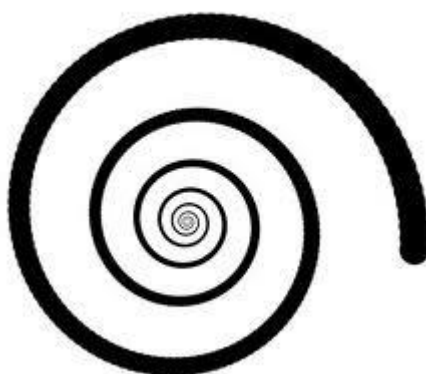
Middel:

- Vi skaber mulighed for at udtrykke sig billedligt ved at stille papir, farver, maling og naturens materialer m.v. til rådighed.
- Vi har fokus på teater som udtryksform – både ved at tage ud til teaterforestillinger og ved selv lave teaterforestillinger.
- Vi understøtter børnene i deres rollelege ved at indgå i dialog omkring rammerne, og ved at stille os selv og redskaber til rådighed.
- Vi lytter til forskellige genre af musik, danser og udtrykker os selv musikalsk.
- Vi deltager i det lokale kulturliv, musikskole og tager på biblioteket.
- Vi udvikler vores egne traditioner og holder eksisterende i hævd.

Evaluering

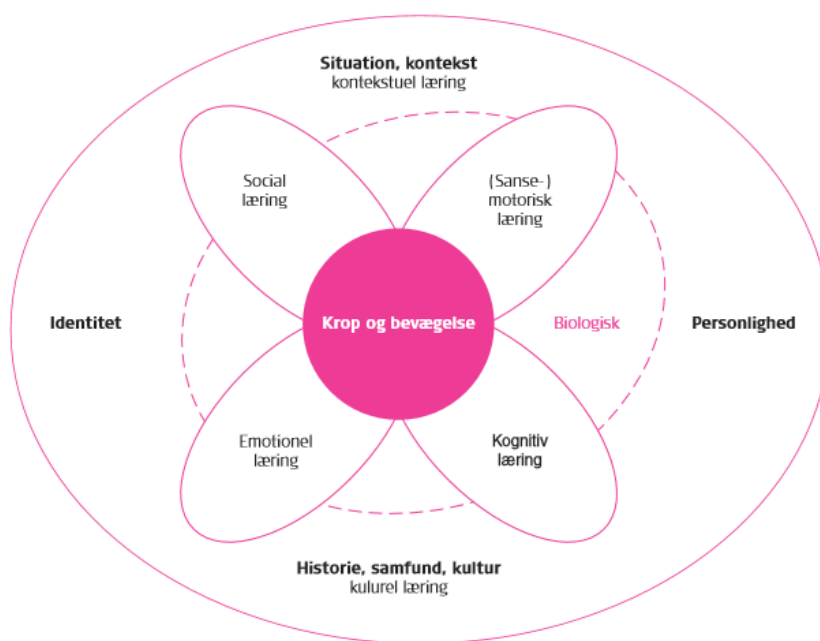
- I Tømmerup Fri Børnehave er evaluering en central del af det pædagogiske arbejde. Evalueringen betrages som potentialet for udvikling af vores hverdagspraksis og vores selvopfattelse – både som institution men også som fagprofessionelle voksne.
- Evalueringen betragtes ligeledes som værende et fælles omdrejningspunkt mellem bestyrelse og personale, hvor vi kan mødes og evaluere, reflektere og udvikle vores potentiale.
- Indeværende Pædagogiske Læreplan for Tømmerup Fri Børnehave evalueres og revideres hvert andet år på et fælles bestyrelses- og personalemøde.
- I dialogen med børnene omkring frokostbordet, hvor vi taler om hvad vi hver især har oplevet i løbet af formiddagen og dagen i går.
- I den daglige dialog med forældre ved aflevering og afhentning. Denne vægtes meget højt og vi vil fortsat arbejde på at skærpe fokus på denne dialog og udvikle den.
- Daglige praksisfortællinger til forældre med billed dokumentation
- På personalemøder planlægges og evalueres pædagogiske projekter efter SMTTE-modellen.
- På personalemøder benyttes praksisfortællingen som udgangspunkt for evaluering og analyseres efter et analyseskema (se bilag 1)
- Planlægning og evaluering af hele årshjulet med tilhørende aktiviteter på pædagogiske dage.
- På bestyrelsesmøder, hvor bestyrelsen vil blive spurgt ind til deres oplevelser og refleksioner over de oplevelser de har haft.

Sammenhæng

- Vi tilstræber at skabe sammenhænge for alle i Tømmerup Fri Børnehave, men med et helt særligt fokus på at skabe en meningsgivende sammenhæng for det enkelte barn.
- Dette gøres blandt andet ved at have nedenstående figur i tankerne ved planlægningen af pædagogiske aktiviteter:

Figur 1. 'Blomsten':
En model om centrale
sammenhænge mellem krop,
bevægelse og læring.

At skabe sammenhæng mellem hjem og børnehave ligger os også på sinde. Dette gøres ved at skabe en hyggelig, rolig og stemningsfyldt morgen, en sprudlende dialog omkring frokostbordet, en god og givende afsked.

Vi opfordrer til at dagplejemor/vuggestue kommer forbi inden starten i Tømmerup Fri Børnehave, således at vi sikre barnet får et kendskab til børnehaven på forhånd og oplever overgangen som naturlig. Vi skaber en overgang fra børnehave til skole med en gennemgribende rød tråd mellem Tømmerup Fri Børnehave og Tømmerup Fri skole, dog uden at tage det for givet, at barnet skal have sin skolegang dér.

Samarbejdet mellem hjem og børnehave er utroligt vigtigt og bliver prioriteret meget højt. Inden barnet starter i Tømmerup Fri Børnehave, afholder vi et møde med forældrene, hvor vi lytter til hvordan barnets første leveår er forløbet, hvilket kompetencer barnet besidder og hvilken historie barnet tager med sig ind i sit børnehaveliv.

Børnemiljø

Ordet børnemiljø anvendes som et samlet begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

- Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives med sig selv, de andre børn og med de voksne. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskab, venskaber, respekt, tryghed, tillid og medbestemmelse til en positiv hverdag
- Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs. Det drejer sig bl.a. om indeklimaet, pladsforhold, inventar og hygiejneforhold. Et godt fysisk børnemiljø i trygge og sikre rammer giver børnene plads til og mulighed for at fordybe sig, og til at udforske sig selv gennem leg og bevægelse
- Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan børn gennem sanserne oplever og påvirkes af de rum og rammer, der omgiver dem. Det drejer sig især om materialitet og brugen/indretning samt udsmykning af rum, men også om den atmosfære der findes i dagtilbuddet. Et godt æstetisk børnemiljø stimulerer børnene og giver dem positive og udfordrende sanseoplevelser

DCUM, Vejledning B.1. Børnemiljø, December 2016

Det fysiske:

Vi har et stort fokus på at sikre et godt fysisk børnemiljø både inde og ude i Tømmerup Fri Børnehave. I indretningen af inderummet er der taget højde for lysforhold og lydforhold. Der er sikret rum til fordybelse, leg og samvær. Der er plads til at være alene og der er plads til at være mange sammen, under hensynstagen til støj og lys.

Det psykiske:

I Tømmerup Fri Børnehave tilgodeses det enkelte barns kompetencer i samspillet med fællesskabets ønsker og behov. Der er fokus på drillerier og mobning i Tømmerup Fri Børnehave og vi arbejder udfra en anerkendende tilgang til det enkelte barn.

Det æstetiske:

Der arbejdes med at skabe en sammenhæng mellem ude- og indemiljø, så alle rum er nogle man har lyst til at være i – både som barn og som voksen. Hvert enkelt rum indeholder udfordringer, hvormed mestringen af personlige kompetencer bliver sat i spil.

Det er vigtigt for os i Tømmerup Fri Børnehave at få børnenes perspektiver sat i spil i forhold til at sikre de mest optimale vilkår for børnemiljøet. Derfor vil der hvert andet år laves en børnemiljøvurdering udfra DCUM's materiale. Denne vil danne grundlag for evaluering af børnemiljøet og tages med i evalueringen af den pædagogiske læreplan.

Børn med særlige behov

Den pædagogiske praksis i Tømmerup Fri Børnehave skal kunne rumme alle børn. Vi tilstræber at vores arbejde med vores pædagogiske læreplaner har en naturlig sammenhæng mellem vores værdigrundlag, målsætninger, filosofi, hverdagspædagogik og vores teoretiske pædagogiske grundlag.

Vi arbejder bevidst med at styrke alle børns – også børn med særlige behovs – kompetencer, således at alle børn udvikler en livsduelighed og nysgerrighed på livet. Dette gør vi ud fra det synspunkt, at for at kunne behandle alle lige, da er det nødvendigt at behandle alle forskelligt.

Tryghed, tillid, omsorg, nærvær og tætte relationer er nøglebegreber i vores pædagogik og vi kan tilbyde dette, fordi vi er en lille børnehave med uddannet personale med høj faglighed.

Bilag 1

Analyseskema til brug for evaluering i Tømmer Fri Børnehave:

Praksisfelt:	
Det faglige perspektiv:	
Børneperspektiv:	
Forældreperspektiv:	
Sprog:	
Motorik:	
Inklusion:	
Læreplanstema:	
Nye handlemuligheder:	

Bilag 2

Skema til brug for Børnemiljøundersøgelse i Tømmerup Fri Børnehave.

Nedenstående spørgeskema er tiltænkt at være udgangspunkt for undersøgelse af børnemiljøet i Tømmerup Fri Børnehave ud fra et involverende børneperspektiv.

Resultatet af denne børnemiljøundersøgelse samt resultatet af gennemført APV vil blive brugt til at forsikre og evt. forbedre både børne- og arbejdsmiljøet. Det forventes at denne undersøgelse vil blive foretaget i foråret 2018.

Det psykiske børnemiljø:

1. Er du glad for at gå i børnehave?

JA NEJ VED IKKE

2. Kan du lide de andre børn i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

3. Har du nogen gode venner i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

4. Savner du nogen at lege med i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

5. Er der nogle af de andre børn, der driller dig, så du bliver ked af det?

JA NEJ VED IKKE

6. Bliver I hurtigt gode venner i gen, når I har været uvenner?

JA NEJ VED IKKE

7. Har du været med til at drille nogle af de andre børn i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

8. Kan du lide de voksne i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

9. Fortæller du det til en voksen, når du er ked af det?

JA NEJ VED IKKE

10. Er de voksne gode til at trøste dig, når du er ked af det?

JA NEJ VED IKKE

11. Laver de voksne noget spændende med jer i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

12. Er du nogle gange med til at bestemme, hvad I laver i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

13. Er de voksne gode til at lytte, når du fortæller dem noget?

JA NEJ VED IKKE

14. Får du tit skæld ud af de voksne i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

Det æstetiske børnemiljø

1. Er der flot i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

2. Er der steder indenfor, hvor du må lege vildt?

JA NEJ VED IKKE

3. Er der steder indenfor, hvor du kan lege stille?

JA NEJ VED IKKE

Det fysiske børnemiljø

1. Har du det tit for varmt inde i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

2. Er der for meget larm inde i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

3. Lugter der dårligt inde i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

4. Fryser du tit, når du er inde i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

5. Har du tit ondt i maven, når du er i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

6. Er du tit træt, når du er i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

7. Kan du lide at bruge toiletterne i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

8. Vasker du hænder, når du har været på toilettet?

JA NEJ VED IKKE

9. Er der beskidt i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

10. Er der noget godt legetøj i børnehaven?

JA NEJ VED IKKE

11. Er legepladsen god at lege på? // Er haven god at lege i?

JA NEJ VED IKKE

Bilag 3

Handleplan for Grønne Spirer aktiviteter i Tømmerup Fri Børnehave

Vi er medlem af Grønne Spirer og modtager hvert år inspirationsmateriale. Vi henter inspiration i dette materiale, følger børnene spor, følger årets gang og sætter vores egne erfaringer og nysgerrighed i spil i vores møde med og i naturen.

I 2017/2018 har vi planer om at gennemføre minimum følgende projekter i Tømmerup Fri Børnehave med særligt fokus på naturen:

Krible Krable

Vi skal lave vores egne insektsugere af syltetøjsglas med låg og slanger. Vi pakker herefter vores "Natur på lur-rygsæk" med insektsugerne, forstørrelsesglas, og tomme syltetøjsglas og så går vi på opdagelse i vores have. Her skal vi finde så mange insekter som muligt. Vi skal suge insekterne op med vores insektsugere, fange insekter i vores tomme syltetøjsglas. Sammen skal vi være nysgerrige på at artsbestemme insekterne, tale om hvad de mon spiser, hvordan de er afhængige af hinanden i fødekæden, og være nysgerrige på om det mon er nogle insekter vi kan tage med hjem på stuen og have i et terrarie.

Vi skal bruge:

- Vores "Natur på lur-rygsæk"
- Syltetøjsglas med låg – både store og små
- Klare plastic slanger
- Forstørrelsesglas
- Ipad
- Opslagsbog
- Terrarie

Hvilke læreplansteamer vil vi arbejde med:

- Naturen og naturfænomener
Vi skal lære om den danske natur og diversiteten der er lige udenfor i vores helt egen have
Vi skal lære om insekter
Vi skal lære om fødekæden
Vi skal lære at artsbestemme instekter udfra bøger og ipad
- Alsidig personlig udvikling
Vi skal lære at være opmærksomme
Vi skal lære at mærke vores egne følelser
Vi skal lære at udvikle vores tålmodighed
Vi skal lære at lytte, smage, lugte, se og føle
- Krop og bevægelse
Vi skal lære at bevæge os stille
Vi skal lære at kravle
Vi skal lære at krybe

- Vi skal lære at løfte
- Sociale kompetencer
 - Vi skal lære at arbejde sammen
 - Vi skal lære at vi oplever meget mere, når vi er fælles om det
 - Vi skal lære hinanden bedre at kende
 - Vi skal lære at naturen er vores ven og udvikle vores naturempati
- Sproglig udvikling
 - Vi skal lære at italesætte vores oplevelser
 - Vi skal lære at bruge kroppen til at udtrykke vores oplevelser
 - Vi skal lære at lytte tålmodigt til hinanden
 - Vi skal lære at læse i en bog
 - Vi skal lære at læse på en ipad
 - Vi skal lytte til historier
 - Vi skal lytte til faglitteratur

Årets gang

Vi skal have et særligt fokus på årets gang. Vi vil arbejde aktivt med årstiderne ved at lave tegninger, billeder og figurer af naturmaterialer og være i løbende dialog med hinanden om, hvilken betydning årets gang har for os.

Vi skal for hver årstid lave årstidstegninger, som vi sætter op i vores billedrammer, så vi kan tale om dem.

Vi skal tale om vejret og hvilken betydning vejret har for f.eks. vores påklædning, vores humør og vores muligheder for at lege.

Vi skal bruge:

- Kalender
- Papir
- Farver
- Pensler
- Bøger
- Ipad

Hvilke læreplansteamer vil vi arbejde med:

- Alsidig personlig udvikling
 - Vi skal lære os selv at kende i alt slags vejr
 - Vi skal lære at mærke efter om vi har det varmt eller koldt
 - Vi skal lære at bruge naturen som et barometer for hvilke lege vi kan lege
- Natur og naturfænomener
 - Vi skal lære at være opmærksomme på hvilket vejr det er og hvilken årstid der er forbundet med dette.
 - Vi skal lære at kigge på himlen og forudsige hvilket vejr det vil blive
 - Vi skal lære at lege ude på alle tider af året

- Vi skal lære at spise vores madpakker udenfor
- Sproglig udvikling
 - Vi skal læse om årstiderne
 - Vi skal tale om årstiderne
 - Vi skal lære at lytte til hinanden når vi taler sammen
 - Vi skal lære at lytte tålmodigt til hinanden og give hinanden tid til at tale færdig
- Sociale kompetencer
 - Vi skal lære at lege sammen på alle årstider
 - Vi skal lære at passe på hinanden
 - Vi skal lære at give hinanden plads til at være den vi er, også selv om vi ikke ligner hinanden
- Kulturelle udtryksformer og værdier
 - Vi skal lære at tegne og male det vi ser
 - Vi skal lære at klippe og klistre med naturens materialer som vi selv samler
 - Vi skal lære at udtrykke de sanseindtryk vi har fået

Spirerforsøg

Vi vil lave forsøg med at få kerner fra frugt og grønt til at vokse. Vi vil lave spireforsøg både inde og ude og være nysgerrige på, hvordan forholdene spiller ind på kernerne evne til at spire.

Vi skal være nysgerrige på, hvad der skal til for at få noget til at gro og opøve en ansvarlighed og ejerskabsfølelse for det som hvert enkelt barn sår og følger i spirerprocessen.

Vi skal bruge:

- Urtepotter
- Jord
- Frugt
- Grøntsager

Vi vil arbejde med følgende læreplansteamer:

- Natur og naturfænomener
 - Vi skal lære om hvordan man får kerner og frø til at spire og gro
 - Vi skal lære om jorden og solen og fotosyntese
 - Vi skal lære om vores betydning for at frø og kerner kommer til at spire og gro
- Sproglig udvikling
 - Vi skal lytte til historier og fortællinger
 - Vi skal tale sammen om spirer, materialer, metoder og planter
 - Vi skal være nysgerrige sammen
- Sociale kompetencer
 - Vi skal lære at passe på hinandens spirer og planter
 - Vi skal lære at vi hjælper hinanden
 - Vi skal lære at vise omsorg for hinanden

- Kulturelle udtryksformer og værdier
Vi skal lære om hvilke planter der spirer og gror naturligt i Danmark
Vi skal lære om hvilke lande frugterne kommer fra
Vi skal lære om hvilke planter der groede i Danmark for 100 år siden og hvilke planter der gro i Danmark i dag

Udforskning af sø og hav

Vi skal på tur til en nærliggende sø og vi skal på tur til stranden for at opleve og udforske forskellen på sø og hav. Vi tager vores "Natur på lur-rygsæk" med og vores madpakker og så tager vi på tur til den sø der ligger for enden af vores egen have og en anden dag tager vi bussen ud til stranden.

Vi skal samle naturens materialer og være nysgerrige på disse i fællesskab. Vi vil i fællesskab fremstille et billede af de materialer vi har samlet sammen som vi så holder fernisering på, så forældre og andre kan se, hvad vi har lavet og høre vores historier om, hvad vi har oplevet og lært.

Vi skal bruge:

- Natur på lur-rygsækken
- Net
- Forstørrelsesglas
- Syltetøjsglas med låg
- Kurv til indsamling af materiale
- Ipad
- Papir
- Farver

Vi vil arbejde med følgende læreplansteamer:

- Alsidig personlig udvikling
Vi skal lære at når vi er på tur så er der nogle regler vi skal følge
Vi skal lære at forstå en kollektiv besked
Vi skal lære at navigere i det offentlige rum
Vi skal lære at når vi kører bus så er vi på en bestemt måde
Vi skal lære at invitere gæster og tage hånd om vores gæster
Vi skal lære at formidle vores erfaringer til andre
- Naturen og naturfænomener
Vi skal lære om livet i søen
Vi skal lære om livet ved stranden
Vi skal lære om vejret/vinden ved søen og ved stranden
Vi skal lære om forskellene mellem søen og stranden
- Sproglig udvikling

- Vi skal læse og tale om søen
- Vi skal læse og tale om stranden
- Vi skal lære at tale sammen ved søen og ved stranden
- Vi skal lære at være nysgerrige sammen og udvise tålmodighed i vores dialog med hinanden når vi går på opdagelse i naturen
- Kulturelle udtryksformer og værdier
 - Vi skal lære at udtrykke os ved hjælp af naturmaterialer
 - Vi skal lære at formidle vores indtryk til andre
 - Vi skal tegne og male vores oplevelser
 - Vi skal lave invitationer og holde fernisering
 - Vi skal lære at formidle til andre
- Krop og bevægelse
 - Vi skal lære at bevæge os i forskellige kontekster
 - Vi skal lære at være opmærksomme på vores krop i forskellige omgivelser
 - Vi skal lære at kroppen kan vi bruge til at sanse naturen
- Sociale kompetencer
 - Vi skal lære at passe på hinanden når vi er på tur
 - Vi skal lære at tale sammen når vi er på tur, så vi er en rar flok at være sammen med
 - Vi skal lære at sætte ord på naturen omkring os
 - Vi skal lære at formidle vores oplevelser og sanseindtryk til andre
 - Vi skal lære at være i centrum og fortælle vores historie

Lærerplanen er godkendt af skolens bestyrelsen den 21.4.2017

Vivi Thyme Thorndal, formand

Martin Sørensen, næstformand

Jacob Lauritzen

Lars Lynggaard Hansen

Marlene Tofthøj Rasmussen

Bibi Julie Ingerslev

Sune Olesen